

מסורת הש"ס

א) קדושין יג: מנחות ד: קטין סוף פ"ג ירוש' חגיגה פ"א הלכה א, ט) מנחות דף ט:;
א) נקדושים ה: כה, ושי"ג, ד) לקמן ט:;
ט) תמורה יז: (ז עמוד ב, ו) קדושין דף יג:;
ח) פרק ד ה"ג ע"ש, ט) ירקא י' ע"י רש"ק, ט) נעמי' כ"ד לקמן מה, על הגליון בתוספות ד"ה ואתא, ו) ירקא גרבה פרק טז הלכה ה-ד.

הנהגות הב"ח

א) רש"י ד"ה מדינה וכו' חזן מחטאת ופסח מיהו אשם דלא חלי:
ב) ד"ה משנה וכו' מחטאת ופסח מקרי:
א) ד"ה מחטאת וכו' דקרבן מצ"ל ואתי י נמחק:
ד) ד"ה ר"ל מחטאת פסח לא פתחה לא נפקא:

גליון הש"ס

גב' א"ל ר"א בצינו, ע"י (מדה וינמאל) דף ט ע"ב תוס' ד"ה (ו)ר"א:
שם עולה תוביה, ממה לי גא טעם עולה להביא נכסים וחי' דעלת טוף ויחב א"כ א"ך פרכין עלה מה לעולם ש"ט בציבור א"כ עולה טוף אינה בציבור וחי' דעם עולה איתא בציבור הכי נמי דעם דעם עולה טענה נכסים וזכרין קטין:
ד) תוס' ד"ה תורה ויבחי' וכו' דהא שפיעתין לחו בתיב' ע"י מנחות דף נח א' דמ"ה אכל יפה ויז':

שינויי נוסחאות

א) כנשיי גרים וידיעין, ודבין אבות כנשיי דיינאנ, ומלכה נכון:
ב) צייל אלטער (גנייזין):
ג) בצייר (גנייז: ד) צייל בין לשמן בין עמאל (גנייז: ד) צייל בין (ח) צייל סמבה ונכסין וכו' (גנייז: ונ"י בחדושיש), וכו"ה בכל דפושיי והשמיטתו עפ"י רש"י, ועי' תוס' (דקדק: ד) צייל למטה, ויתבת על שטח (גנייז: ד) סוף טוקף דבור יביאו וירשין עולתה, דרשעבודא דאורייתא, ואפ"י מה"ד לא יביאו וכו' (גנייז: ח) לשבוע שהקריב לצייל (גנייז: ט) צייל מחלוקתך, מחלוקת המשיטתך (דיוט: י) בפי' קשיא:
יא) כנייפ טוקף אבל נספין אינו טעון:
יב) היום נשבעה וכו' צייל נשבעה מחטאת ופסח בציבור, בציור, אימא למפרך שכן צד ברת, ואי בהיקשא דזאת התורה א"כ ליכתוב דהא או חטאת גרידא א"כ פסח גרידא כדפרישת בסמוך וכו' (וע' מה"ה טא) (ע"פ קד' וכוני' בחדושי: יג) מדרבתי נמחק, וצייל במוצאטריך (גנייז: ע"ש), ובקריא גרי' מדרבתי ע"ש:
יד) שנתיחבי הקרבן מחמים (דיו) מינת דוקא מחמים (גנייז: צייר, צייר: דיוט: ד) צייל בבאין (צייר, רששי), ובצי"מ גרים דהוי שניתי בעליה בבאין:
יז) צי"מ טוקף ושינוי קדש נמי גילף מהשתי בעליה:
יח) אבל הוא אם הוה חיה ויכליה וכו' בלי' (צייר: ט) צייל ועולתה (גנייז: ב) צייל ועולתה, ומינת העוף נמחק (גנייז: ב) בקרא ואחר וישתא את העולה, שבע מינה דבעלמא אפילו דרעבר ברי', בלי' (גנייז: ב) צייל סמיכת אשם מוצרתי (גנייז: ב) צייל תוביה (גנייז: ונ"י) ודא' היינו של תידי' הוא שכן יעשו בציבור:
יח) צ"ק מוחק מינת תורה ואת וחי' ממינת פסח ושלמים, משום דרש"י לא ושלמים קרי שפיר גרסי' לוי דהא תורה

לא ידיעין צמאי. קאמר רחמנא מואל שפתיך תשמור דהא לא כמיז **בזה"ל** צמאי קרא עבודות לשמן ודלמא לאו בלשמן משתעי קרא כמז רחמנא זאת המורה למילף משלמים דמפרשה בזה לשמן: הכי גרסי' **רמי ריש לקיש על מעוהי**. שוכז על בטנו פניו (על) ו כלפי קרקע:

למה הן בציין. ואכתי לא קמא ליה טעמא דמתני' דליפין ממואל שפתיך:

ואין מרצין. שאין כפרה למתים ו) ואף אתה אל תתמה על אלו: **האשה יולדת: ו** לא יביאו יורשין חטאתה. דהויא לה חטאת שמתו בעליה והלכתא גמירי לה ט) דלמימא אולה: **מודנא לך בעולה**. שאם שחטה שלא לשמן ה) שתתקרב אע"פ שאינה מרצה הואיל ומצינו שצאה לאחר מיתה ואינה מרצה וה"ה לשלמים ושאר קרבנות חזן מחטאת ט) ואשם מיהו דלא אחי לאחר מיתה דקי"ל (תמורה דף יט). דכל שבחטאת מתה צאשם רועה מנא לן דקרבן שלא לשמן הואיל ואינו מרצה דלא אפיק תנא דמתני' אלא פסח ו**חטאת: מחלוקתך**. וסייעתך טא) דאיכא רבי אליעזר דקאי כוותך: **משנה עשיתם**. סתם מתני' דלא פסל אלא חטאת טו): **פתחא לנפשאי**. מנלן דקריב א) **יסיז רבי זירא וכו'**. וקמתמה אפיוריקא דר"ל: **קשיא ו** ליש לקיש **אשם**. אגוזי קרבן שלא לשמו שלא לרצות. הא לא אחי לאחר מיתה: **ונסיב תלמודא**. כלומר נסיב קרא לתלמודא דמילמיה: **אימא הצא בנדר ונדבה**. כדמשמע קרא ליימו ולא לירצו כו': **ריש לקיש מהכא פסח לה**. (מהכא) לא נפקא ליה ממואל שפתיך דליקרב אלא דלא לירצי והקרבנו מלחי קרא ליקף וסחטו אותה לחטאת אותה מיעוטא הוא אותה הוא דבעינן לשמה ואי לא פסולה כדליפין **אינה מרצה**. כדאמר אס לאו יאה נדבה: **אשם שמכפר**. על לאוין האמורים שבצונת הפקדון והקדש ושפחה כרופה: **שכן טעונים נפשים**. ולא גרס סמיכה דאשם נמי טעון סמיכה א):

כשר **דיעבר** והא דצעי קרא במזורע משום ט) כדמיז ביה הוויא זאת תהיה בהווייתו יאה דמשמע עיכוצא כדאמר פ"ק דאמנות (דף ה). וגרלה לי דיילפי חטאת ועולה של יולדת מחטאת ועולה של מזורע דגילה הכמוז דאס עשה עולה תחלה כשירה מוהעלה כדליתא צפ' תמיד צעלמא (פסחים נט). ואי לא קרא דוהעלה דמשכר היה פוסל בכל מקום מטעם דיש מחוסר זמן לכו ציוס שאמר הכמוז להקריב חטאת קודם לעולה אפי' בשבתא דליכא תהיה דמשמע עיכוצא מדע דתניא צפ"ק דמנחות (דף ה). הקדים חטאתו לאשמו לא יאה אחד ממרס דצמו אלא תחא לבית השריפה וקאמר הא דמיפסיל לאו משום תהיה דהא לא קאי אשחטיה משום דלאו עבודה היא אלא מטעם דיש מחוסר זמן לכו ציוס שאמר הכמוז להקדים אשם תחילה וזה הטעם למה לא יהיה צבי חטאת ועולה צעלמא ולכן אינטיריך והעלה במזורע להכשיר וגמירין מיניה צעלמא (פסחים דף נט). להכשיר אס הקדים עולה לחטאת אצל לא גמירין מיניה בחטאת ואשם כי אס קרבנות כמותם. ברוך: **לא יביאו יורשין חטאתה**. הגירסא משוונת בתורת כהנים ופירשתי במנחות צפ"ק (דף ד): **אשםם דלא אתא לאחור מיתה מנא א**ן. מימה כיון דעולה ושלמים ניחא ליה נילף אשם מנייחיו בהיקשא דזאת התורה ולמה לי מואל שפתיך וי"ל דאדרבה הוה אמינא איפכא דנילף שאר קדשים מאשם דלא אמו כלל: **אשםם לא איתי בלא**. מימה הא לא אינטיריך מואל שפתיך כלא אלא לאשם דלשאר קדשים אמו מסבא דמארמינן דלא צריכי קרא דהא אמו לאחר מיתה וי"ל השתא הדר ביה מההוא טעמא דאע"ג דאמר ליה מדינא לך בעולה לא היה אומר כן אלא מתוך דומק: **הא שאר בל הקדשים אפי'ו שלא צשמן בשריין** ט) ואס תאמר ל"ל אותה הא מדצריכי קראי לעכז בפסח וחטאת מכלל דשאר קדשים כשרין וכי תימא נילף מנייחיו מה להנך שכן נד כרת ובהיקשא דזאת התורה נמי לא אמו דא"כ לא ליכתוב עיכוצא אלא צאחד בפסח או בחטאת ואידך ליימו מהיקשא: **מה צשלימים שבן טעונין נכסבים**. לא גרסינן סמיכה דאשם נמי טעון סמיכה כדאמר לקמן בציירין (דף יא). וה"ר חיים פירש דמשום אשם מזורע מני' למינקט סמיכה למ"ד בריש כל הפסולים (לקמן דף גג). סמיכה ב) לאו דאורייתא: **תנודה יוביה ב**ן. אע"ג דאשכתן עולה שצאה בנדבת ליצור שמקיילין בזה את המנובח (תודה) ושלמים ד) לא אמו בנדבת ליצור דהא ממעטינן ליה ט) . בתורת כהנים בפרשת ואס מן האזן קרבנו לזבח שלמים ט):

כשר **דיעבר** והא דצעי קרא במזורע משום ט) כדמיז ביה הוויא זאת תהיה בהווייתו יאה דמשמע עיכוצא כדאמר פ"ק דאמנות (דף ה). וגרלה לי דיילפי חטאת ועולה של יולדת מחטאת ועולה של מזורע דגילה הכמוז דאס עשה עולה תחלה כשירה מוהעלה כדליתא צפ' תמיד צעלמא (פסחים נט). ואי לא קרא דוהעלה דמשכר היה פוסל בכל מקום מטעם דיש מחוסר זמן לכו ציוס שאמר הכמוז להקריב חטאת קודם לעולה אפי' בשבתא דליכא תהיה דמשמע עיכוצא מדע דתניא צפ"ק דמנחות (דף ה). הקדים חטאתו לאשמו לא יאה אחד ממרס דצמו אלא תחא לבית השריפה וקאמר הא דמיפסיל לאו משום תהיה דהא לא קאי אשחטיה משום דלאו עבודה היא אלא מטעם דיש מחוסר זמן לכו ציוס שאמר הכמוז להקדים אשם תחילה וזה הטעם למה לא יהיה צבי חטאת ועולה צעלמא ולכן אינטיריך והעלה במזורע להכשיר וגמירין מיניה צעלמא (פסחים דף נט). להכשיר אס הקדים עולה לחטאת אצל לא גמירין מיניה בחטאת ואשם כי אס קרבנות כמותם. ברוך: **לא יביאו יורשין חטאתה**. הגירסא משוונת בתורת כהנים ופירשתי במנחות צפ"ק (דף ד): **אשםם דלא אתא לאחור מיתה מנא א**ן. מימה כיון דעולה ושלמים ניחא ליה נילף אשם מנייחיו בהיקשא דזאת התורה ולמה לי מואל שפתיך וי"ל דאדרבה הוה אמינא איפכא דנילף שאר קדשים מאשם דלא אמו כלל: **אשםם לא איתי בלא**. מימה הא לא אינטיריך מואל שפתיך כלא אלא לאשם דלשאר קדשים אמו מסבא דמארמינן דלא צריכי קרא דהא אמו לאחר מיתה וי"ל השתא הדר ביה מההוא טעמא דאע"ג דאמר ליה מדינא לך בעולה לא היה אומר כן אלא מתוך דומק: **הא שאר בל הקדשים אפי'ו שלא צשמן בשריין** ט) ואס תאמר ל"ל אותה הא מדצריכי קראי לעכז בפסח וחטאת מכלל דשאר קדשים כשרין וכי תימא נילף מנייחיו מה להנך שכן נד כרת ובהיקשא דזאת התורה נמי לא אמו דא"כ לא ליכתוב עיכוצא אלא צאחד בפסח או בחטאת ואידך ליימו מהיקשא: **מה צשלימים שבן טעונין נכסבים**. לא גרסינן סמיכה דאשם נמי טעון סמיכה כדאמר לקמן בציירין (דף יא). וה"ר חיים פירש דמשום אשם מזורע מני' למינקט סמיכה למ"ד בריש כל הפסולים (לקמן דף גג). סמיכה ב) לאו דאורייתא: **תנודה יוביה ב**ן. אע"ג דאשכתן עולה שצאה בנדבת ליצור שמקיילין בזה את המנובח (תודה) ושלמים ד) לא אמו בנדבת ליצור דהא ממעטינן ליה ט) . בתורת כהנים בפרשת ואס מן האזן קרבנו לזבח שלמים ט):

כשר **דיעבר** והא דצעי קרא במזורע משום ט) כדמיז ביה הוויא זאת תהיה בהווייתו יאה דמשמע עיכוצא כדאמר פ"ק דאמנות (דף ה). וגרלה לי דיילפי חטאת ועולה של יולדת מחטאת ועולה של מזורע דגילה הכמוז דאס עשה עולה תחלה כשירה מוהעלה כדליתא צפ' תמיד צעלמא (פסחים נט). ואי לא קרא דוהעלה דמשכר היה פוסל בכל מקום מטעם דיש מחוסר זמן לכו ציוס שאמר הכמוז להקריב חטאת קודם לעולה אפי' בשבתא דליכא תהיה דמשמע עיכוצא מדע דתניא צפ"ק דמנחות (דף ה). הקדים חטאתו לאשמו לא יאה אחד ממרס דצמו אלא תחא לבית השריפה וקאמר הא דמיפסיל לאו משום תהיה דהא לא קאי אשחטיה משום דלאו עבודה היא אלא מטעם דיש מחוסר זמן לכו ציוס שאמר הכמוז להקדים אשם תחילה וזה הטעם למה לא יהיה צבי חטאת ועולה צעלמא ולכן אינטיריך והעלה במזורע להכשיר וגמירין מיניה צעלמא (פסחים דף נט). להכשיר אס הקדים עולה לחטאת אצל לא גמירין מיניה בחטאת ואשם כי אס קרבנות כמותם. ברוך: **לא יביאו יורשין חטאתה**. הגירסא משוונת בתורת כהנים ופירשתי במנחות צפ"ק (דף ד): **אשםם דלא אתא לאחור מיתה מנא א**ן. מימה כיון דעולה ושלמים ניחא ליה נילף אשם מנייחיו בהיקשא דזאת התורה ולמה לי מואל שפתיך וי"ל דאדרבה הוה אמינא איפכא דנילף שאר קדשים מאשם דלא אמו כלל: **אשםם לא איתי בלא**. מימה הא לא אינטיריך מואל שפתיך כלא אלא לאשם דלשאר קדשים אמו מסבא דמארמינן דלא צריכי קרא דהא אמו לאחר מיתה וי"ל השתא הדר ביה מההוא טעמא דאע"ג דאמר ליה מדינא לך בעולה לא היה אומר כן אלא מתוך דומק: **הא שאר בל הקדשים אפי'ו שלא צשמן בשריין** ט) ואס תאמר ל"ל אותה הא מדצריכי קראי לעכז בפסח וחטאת מכלל דשאר קדשים כשרין וכי תימא נילף מנייחיו מה להנך שכן נד כרת ובהיקשא דזאת התורה נמי לא אמו דא"כ לא ליכתוב עיכוצא אלא צאחד בפסח או בחטאת ואידך ליימו מהיקשא: **מה צשלימים שבן טעונין נכסבים**. לא גרסינן סמיכה דאשם נמי טעון סמיכה כדאמר לקמן בציירין (דף יא). וה"ר חיים פירש דמשום אשם מזורע מני' למינקט סמיכה למ"ד בריש כל הפסולים (לקמן דף גג). סמיכה ב) לאו דאורייתא: **תנודה יוביה ב**ן. אע"ג דאשכתן עולה שצאה בנדבת ליצור שמקיילין בזה את המנובח (תודה) ושלמים ד) לא אמו בנדבת ליצור דהא ממעטינן ליה ט) . בתורת כהנים בפרשת ואס מן האזן קרבנו לזבח שלמים ט):

שינוי מהא דרי"ה הילך הוצרך לומר פסח דרשב"ל להבשיר כל הקדשים מאותה קרא דמואל שפתיך היינו ללשונותינו דלחן מרצין. ווא"ה הא דרשב"ל קאמר לעיל ויודינא לך (בעולה דלחתי לאחר מיתה), אי"כ שאר קדשים ידעינן דכשרים משום דבדאס לאחר מיתה וא"כ (יהיו) לנו לומר דאס אינו ענין למואל שפתיך אלאר קדשים מזה ענין כו'. וי"ל דאל קבלה דרבי' דשני דחוקא הוא, ולדביו דרי"ה קאמר ובעולם ס"ל לרשב"ל דלחן (ללמוד מזה מילתא) אשתי קודם ואשתי בעלים: **אשם ארציי** נפי לירצי. אין להקשות דלעיל תקשה אשם לא ליימו כלל דמסבא יד לנו לפסול אשם (וימר) משאר קרבנות והכא תקשה (דמסבא יד להבשיר צאשם וימר) משאר קרבנות. וי"ל דלעיל לא היה ידוע מדרשא דלחתי ויש לפסול מסבא צאשם וימר משאר קרבנות ממה מצוי חטאת אצל פסח דאס יודעים (מדרשא דלחתי אף) (דיוטילוס לפסול צאשם כין דאשם בל לכפר בל אשם כין דלחתי וי"ל דעני ליישב מילתיה אליבא דרשב"ל שחי' קסה לו משאר קדשים וקא' ענין להבשירי תלאלחן וגי גלי קרא צאשם אותה לגמרי אכשריה אפ"י לרצות ולכסר: **שבן** טעונין נכסין. לא גרסינן סמיכה דאשם נמי טעון סמיכה כדנפקא לן לקמן (דף ה). מחטאת וכתאשם. וואפטרן דגרסי' [משום] אשם מזורע שאיני טעון סמיכה. ואס תאמר אי מיירי צאשם מזורע הא אשם מזורע טעון נכסים ומאי תקשה קטן טעונין סמיכה ונכסים. וי"ל דהכי פריך מה נלמדינן) שכן סוכן טעונין סמיכה ונכסים אצל אין כל האשמות טעונין סמיכה ונכסים. וממה מלי קאמר (ועולה מוסיח) והלא בעולם כמיז ומתן. וי"ל דרי"ל (נשולת העוף, וחי'ת) אי"כ מלי פריך במקור שכן יעין בציבור כניחויי והלא עולת העוף אינה כזה בציבור. וי"ל דמי' פריך משום עולת שישט דנער (נעמל מה מצוי אף) כדכל לא דור פרכין (וחי' סווא שפתיך. אין להקשות דהכא משמע דלי לאו מואל שפתיך היינו [אומר דמרגה ועליל דלי לאו מואל שפתיך הוה אמינא שפתיך ולי לא דכפר כהא דמרגה אי לאו מואל שפתיך דהא ידעינן כפרות מאותה אצל לעיל דלא אפיק אדעתין אותה להכי קאמר ליפסול אי לאו מואל שפתיך. ווא"ה לעיל למן) לא הכיז דשא דלחתי להבשיר. מיך הרי"ר חיים מבר דאע"ג דלעולם מתוך אלוותה הוי"ק לעיל יטול ליפסול מ"ל [אלא] ככאן מתחן ונקיע כהא וכמה מינות ותיקר חסר מן הפסוק). ועוד אמר מורי דלעיל נקט תלמודא אליבא דרי"ה דהא לית ליה דרשא דלחתי כדמוכח בתוך מדרגתך אף צאשם אצל הכא בל יכשב אליבא דרצון ורצון אינו להו דרשא דלחתי. מדע דקאמר רשב"ל תמינא אלא משנה שלמים לומר לרצון, [אלמא דקושייתן] רשב"ל (וחא) קושיא השקשה חסר מן הפסוק). ועוד אמר מורי דלעיל נקט תלמודא אליבא דרי"ה ורשב"ל נקט אליבא דרצון אשם:

כל הזבחים פרק ראשון זבחים

ה. עין משפט

קדשים שלא שנה לעכז כל כמה דלכמי לא ידע קרא דמואל שפתיך ואי פריך ליפסלו דנגמר מחטאת וופסחן [בהיקשא ו] דזאת התורה כדפרישית בצמוך אי במה מצוינו איכא למיפרך שכן כרת ואי בהיקשא דזאת התורה א"כ ליכתוב חדא או לחטאת גרידא או פסח גרידא

ואי נאמר דככל דוכתא דמלרמינן שנה לעכז היינו מהכא [ומדכתיב] וי מואל שפתיך וגו' א"כ אחי שפיר הא דפריך וליפסלו כו'. ע"כ הג"ה:

הג"ה מצנינו בבאין לאחור מיתה שבשרין ואין מרצין. וא"מ מי דמי הני לא עלו אצל בציין לאחר מיתה עלו לגמרי לשם חובה דלמ"ד שיעבודא דאורייתא" אס היה הקרבן נפסל היו היושין וקוקין להציא אחר ואפילו למ"ד לאו דאורייתא אס הפריש שניהם לאחריות אס נפסל הראשון מיציין להקריב את השני נמאל דבציין לאחר מיתה מרצין לענין שעולין לשם חובה משא"כ בצינו קודם י"ל דמ"מ דמיא קמא להדדי לענין דלחן מרצין רצינו גמור ו) דלחן כפרה למת ולאו כר חיוב הצאה הוא אלא שנתייביד) מחיים ובצינו קודש ובעלים נמי אין רצינו גמור וא"מ ומה רציה מייתי מצאין לאחר מיתה אטו מי יליפין מינה בכל מקום שלא שנה הכמוז דלינו אלא למנוח דלמינא כשרין ולא עלו וי"ל דדוקא שני קודש ושני בעלים דוקא טו) דממי דהוי בציין טו) לאחר מיתה שאין לו בעלים וכמו שלשם כשר ואינו מרצה כמו כן כלן ששנה אותו מצעליו והוי כאין לו בעלים ו: **עולתה ומתה לא יביאו יורשין חטאתה**. משמע אצל יח) אס היתה יכולה להציא חטאתה אחר עולתה עלתה יט) לה עולתה לשם עולה וכן משמע בצורת כהנים בפרשת אזה כי חזרעי ט) שאם הציאה עולתה תחילה תציא חטאתה ממין עולתה וכן בצום' קיינס (פס"צ) ומימה דבפרק תמיד נשחט (פסחים דף נט). אמר"י זה ציין אכ שכל חטאות קודמות לעולת העוף אפי' חטאת העוף נעולת בצמה ואפי' דיעבר קאמר דפסול מדמשני שאני עולת מזורע דרחמנא אמר והעלה שהעלה כבר והיינו דיעבר דלכתמילה חטאת קודמת ט) כדכמיז בזה"ל בקרא ב) ש"מ דצעלמא דיעבר לא ומירך ה"ר חיים דה"ה דצעלמא

וגרלה לי דיילפי חטאת ועולה של יולדת מחטאת ועולה של מזורע דגילה הכמוז דאס עשה עולה תחלה כשירה מוהעלה כדליתא צפ' תמיד צעלמא (פסחים נט). ואי לא קרא דוהעלה דמשכר היה פוסל בכל מקום מטעם דיש מחוסר זמן לכו ציוס שאמר הכמוז להקריב חטאת קודם לעולה אפי' בשבתא דליכא תהיה דמשמע עיכוצא מדע דתניא צפ"ק דמנחות (דף ה). הקדים חטאתו לאשמו לא יאה אחד ממרס דצמו אלא תחא לבית השריפה וקאמר הא דמיפסיל לאו משום תהיה דהא לא קאי אשחטיה משום דלאו עבודה היא אלא מטעם דיש מחוסר זמן לכו ציוס שאמר הכמוז להקדים אשם תחילה וזה הטעם למה לא יהיה צבי חטאת ועולה צעלמא ולכן אינטיריך והעלה במזורע להכשיר וגמירין מיניה צעלמא (פסחים דף נט). להכשיר אס הקדים עולה לחטאת אצל לא גמירין מיניה בחטאת ואשם כי אס קרבנות כמותם. ברוך: **לא יביאו יורשין חטאתה**. הגירסא משוונת בתורת כהנים ופירשתי במנחות צפ"ק (דף ד): **אשםם דלא אתא לאחור מיתה מנא א**ן. מימה כיון דעולה ושלמים ניחא ליה נילף אשם מנייחיו בהיקשא דזאת התורה ולמה לי מואל שפתיך וי"ל דאדרבה הוה אמינא איפכא דנילף שאר קדשים מאשם דלא אמו כלל: **אשםם לא איתי בלא**. מימה הא לא אינטיריך מואל שפתיך כלא אלא לאשם דלשאר קדשים אמו מסבא דמארמינן דלא צריכי קרא דהא אמו לאחר מיתה וי"ל השתא הדר ביה מההוא טעמא דאע"ג דאמר ליה מדינא לך בעולה לא היה אומר כן אלא מתוך דומק: **הא שאר בל הקדשים אפי'ו שלא צשמן בשריין** ט) ואס תאמר ל"ל אותה הא מדצריכי קראי לעכז בפסח וחטאת מכלל דשאר קדשים כשרין וכי תימא נילף מנייחיו מה להנך שכן נד כרת ובהיקשא דזאת התורה נמי לא אמו דא"כ לא ליכתוב עיכוצא אלא צאחד בפסח או בחטאת ואידך ליימו מהיקשא: **מה צשלימים שבן טעונין נכסבים**. לא גרסינן סמיכה דאשם נמי טעון סמיכה כדאמר לקמן בציירין (דף יא). וה"ר חיים פירש דמשום אשם מזורע מני' למינקט סמיכה למ"ד בריש כל הפסולים (לקמן דף גג). סמיכה ב) לאו דאורייתא: **תנודה יוביה ב**ן. אע"ג דאשכתן עולה שצאה בנדבת ליצור שמקיילין בזה את המנובח (תודה) ושלמים ד) לא אמו בנדבת ליצור דהא ממעטינן ליה ט) . בתורת כהנים בפרשת ואס מן האזן קרבנו לזבח שלמים ט):

כשר **דיעבר** והא דצעי קרא במזורע משום ט) כדמיז ביה הוויא זאת תהיה בהווייתו יאה דמשמע עיכוצא כדאמר פ"ק דאמנות (דף ה). וגרלה לי דיילפי חטאת ועולה של יולדת מחטאת ועולה של מזורע דגילה הכמוז דאס עשה עולה תחלה כשירה מוהעלה כדליתא צפ' תמיד צעלמא (פסחים נט). ואי לא קרא דוהעלה דמשכר היה פוסל בכל מקום מטעם דיש מחוסר זמן לכו ציוס שאמר הכמוז להקריב חטאת קודם לעולה אפי' בשבתא דליכא תהיה דמשמע עיכוצא מדע דתניא צפ"ק דמנחות (דף ה). הקדים חטאתו לאשמו לא יאה אחד ממרס דצמו אלא תחא לבית השריפה וקאמר הא דמיפסיל לאו משום תהיה דהא לא קאי אשחטיה משום דלאו עבודה היא אלא מטעם דיש מחוסר זמן לכו ציוס שאמר הכמוז להקדים אשם תחילה וזה הטעם למה לא יהיה צבי חטאת ועולה צעלמא ולכן אינטיריך והעלה במזורע להכשיר וגמירין מיניה צעלמא (פסחים דף נט). להכשיר אס הקדים עולה לחטאת אצל לא גמירין מיניה בחטאת ואשם כי אס קרבנות כמותם. ברוך: **לא יביאו יורשין חטאתה**. הגירסא משוונת בתורת כהנים ופירשתי במנחות צפ"ק (דף ד): **אשםם דלא אתא לאחור מיתה מנא א**ן. מימה כיון דעולה ושלמים ניחא ליה נילף אשם מנייחיו בהיקשא דזאת התורה ולמה לי מואל שפתיך וי"ל דאדרבה הוה אמינא איפכא דנילף שאר קדשים מאשם דלא אמו כלל: **אשםם לא איתי בלא**. מימה הא לא אינטיריך מואל שפתיך כלא אלא לאשם דלשאר קדשים אמו מסבא דמארמינן דלא צריכי קרא דהא אמו לאחר מיתה וי"ל השתא הדר ביה מההוא טעמא דאע"ג דאמר ליה מדינא לך בעולה לא היה אומר כן אלא מתוך דומק: **הא שאר בל הקדשים אפי'ו שלא צשמן בשריין** ט) ואס תאמר ל"ל אותה הא מדצריכי קראי לעכז בפסח וחטאת מכלל דשאר קדשים כשרין וכי תימא נילף מנייחיו מה להנך שכן נד כרת ובהיקשא דזאת התורה נמי לא אמו דא"כ לא ליכתוב עיכוצא אלא צאחד בפסח או בחטאת ואידך ליימו מהיקשא: **מה צשלימים שבן טעונין נכסבים**. לא גרסינן סמיכה דאשם נמי טעון סמיכה כדאמר לקמן בציירין (דף יא). וה"ר חיים פירש דמשום אשם מזורע מני' למינקט סמיכה למ"ד בריש כל הפסולים (לקמן דף גג). סמיכה ב) לאו דאורייתא: **תנודה יוביה ב**ן. אע"ג דאשכתן עולה שצאה בנדבת ליצור שמקיילין בזה את המנובח (תודה) ושלמים ד) לא אמו בנדבת ליצור דהא ממעטינן ליה ט) . בתורת כהנים בפרשת ואס מן האזן קרבנו לזבח שלמים ט):

דאיכא למפרך כדפרישין לרי"א לקמן, לא דמי דהתם הוא בחר דרדשינן מיעוטא דלחתי להבשירא דאשם ואתא ר"א לחות הדרשא דלחתי. אצל תהא דלחתי לא קאמר מיעוטא דלחתי ותכשרים שאר קדשים ממואל שפתיך ואס לאו יהיה נדבה הלבך כי גלי תחטאת לפסול מנה דשניה הכמוז לעכז ואפקיה תחמא לחטאת מכלל שאר קדשים דבאין בנדבה אמרינן דהיי' [נמן] צאשם כיון דלא שייך ביה לומר ואס לאו יהא נדבה כמו חטאת ולא הוה שייך למפרך כלל= ומשני רשב"ל אותה וכו' הא שאר כל הקדשים כשרים. וא"מ למה הוצרך לדרוש שאר קדשים מאותה הא שאר קדשים ידעינן ממואל שפתיך שפתיך שפתיך ואלה היו רק תאשם, וא"כ אשם לומר היו ליה למרשיה מאותה. וי"ל דעני ליישב מילתיה אליבא דרשב"ל שחי' קסה לו משאר קדשים וקא' ענין

קאמר לעיל ויודינא לך (בעולה דלחתי לאחר מיתה), אי"כ שאר קדשים ידעינן דכשרים משום דבדאס לאחר מיתה וא"כ (יהיו) לנו לומר דאס אינו ענין למואל שפתיך אלאר קדשים מזה ענין כו'. וי"ל דאל קבלה דרבי' דשני דחוקא הוא, ולדביו דרי"ה קאמר ובעולם ס"ל לרשב"ל דלחן (ללמוד מזה מילתא) אשתי קודם ואשתי בעלים: **אשם ארציי** נפי לירצי. אין להקשות דלעיל תקשה אשם לא ליימו כלל דמסבא יד לנו לפסול אשם (וימר) משאר קרבנות והכא תקשה (דמסבא יד להבשיר צאשם וימר) משאר קרבנות. וי"ל דלעיל לא היה ידוע מדרשא דלחתי ויש לפסול מסבא צאשם וימר משאר קרבנות ממה מצוי חטאת אצל פסח דאס יודעים (מדרשא דלחתי אף) (דיוטילוס לפסול צאשם כין דאשם בל לכפר בל אשם כין דלחתי וי"ל דעני ליישב מילתיה אליבא דרשב"ל שחי' קסה לו משאר קדשים וקא' ענין להבשירי תלאלחן וגי גלי קרא צאשם אותה לגמרי אכשריה אפ"י לרצות ולכסר: **שבן** טעונין נכסין. לא גרסינן סמיכה דאשם נמי טעון סמיכה כדנפקא לן לקמן (דף ה). מחטאת וכתאשם. וואפטרן דגרסי' [משום] אשם מזורע שאיני טעון סמיכה. ואס תאמר אי מיירי צאשם מזורע הא אשם מזורע טעון נכסים ומאי תקשה קטן טעונין סמיכה ונכסים. וי"ל דהכי פריך מה נלמדינן) שכן סוכן טעונין סמיכה ונכסים אצל אין כל האשמות טעונין סמיכה ונכסים. וממה מלי קאמר (ועולה מוסיח) והלא בעולם כמיז ומתן. וי"ל דרי"ל (נשולת העוף, וחי'ת) אי"כ מלי פריך במקור שכן יעין בציבור כניחויי והלא עולת העוף אינה כזה בציבור. וי"ל דמי' פריך משום עולת שישט דנער (נעמל מה מצוי אף) כדכל לא דור פרכין (וחי' סווא שפתיך. אין להקשות דהכא משמע דלי לאו מואל שפתיך היינו [אומר דמרגה ועליל דלי לאו מואל שפתיך הוה אמינא שפתיך ולי לא דכפר כהא דמרגה אי לאו מואל שפתיך דהא ידעינן כפרות מאותה אצל לעיל דלא אפיק אדעתין אותה להכי קאמר ליפסול אי לאו מואל שפתיך. ווא"ה לעיל למן) לא הכיז דשא דלחתי להבשיר. מיך הרי"ר חיים מבר דאע"ג דלעולם מתוך אלוותה הוי"ק לעיל יטול ליפסול מ"ל [אלא] ככאן מתחן ונקיע כהא וכמה מינות ותיקר חסר מן הפסוק). ועוד אמר מורי דלעיל נקט תלמודא אליבא דרי"ה דהא לית ליה דרשא דלחתי כדמוכח בתוך מדרגתך אף צאשם אצל הכא בל יכשב אליבא דרצון ורצון אינו להו דרשא דלחתי. מדע דקאמר רשב"ל תמינא אלא משנה שלמים לומר לרצון, [אלמא דקושייתן] רשב"ל (וחא) קושיא השקשה חסר מן הפסוק). ועוד אמר מורי דלעיל נקט תלמודא אליבא דרי"ה ורשב"ל נקט אליבא דרצון אשם:

שינוי מהא דרי"ה הילך הוצרך לומר פסח דרשב"ל להבשיר כל הקדשים מאותה קרא דמואל שפתיך היינו ללשונותינו דלחן מרצין. ווא"ה הא דרשב"ל קאמר לעיל ויודינא לך (בעולה דלחתי לאחר מיתה), אי"כ שאר קדשים ידעינן דכשרים משום דבדאס לאחר מיתה וא"כ (יהיו) לנו לומר דאס אינו ענין למואל שפתיך אלאר קדשים מזה ענין כו'. וי"ל דאל קבלה דרבי' דשני דחוקא הוא, ולדביו דרי"ה קאמר ובעולם ס"ל לרשב"ל דלחן (ללמוד מזה מילתא) אשתי קודם ואשתי בעלים: **אשם ארציי** נפי לירצי. אין להקשות דלעיל תקשה אשם לא ליימו כלל דמסבא יד לנו לפסול אשם (וימר) משאר קרבנות והכא תקשה (דמסבא יד להבשיר צאשם וימר) משאר קרבנות. וי"ל דלעיל לא היה ידוע מדרשא דלחתי ויש לפסול מסבא צאשם וימר משאר קרבנות ממה מצוי חטאת אצל פסח